

Lef om niet beperkend te zijn.

In deze workshop ging het vooral over mensen die niet goed kunnen horen. Zelf heb ik een gezin met vier kinderen waarvan er twee doof zijn, één zwaar slechthorend en een horend kind. We wilden dat onze kinderen mee konden gaan naar de kerk en dat ze ook andere dove mensen zouden ontmoeten via het interkerkelijk dovenpastoraat.

Mijn dochter Jantine deed mee met de workshop. Jantine is zwaar slechthorend. Ze begon met een visuele inleiding van 10 minuten. De aanwezigen konden de gebarenopdrachten goed uitvoeren. Daarna hebben we met elkaar ervaringen uit gewisseld.

In de kerkelijk gemeente zijn er altijd mensen die niet goed kunnen horen. Naarmate we ouder worden neemt ons gehoor af. Het horen in een lawaaierige omgeving kost meer moeite. Meestal lukt het volgen van de predikant nog wel, maar het gesprekje bij de koffie wordt lastig. In Nederland heeft 1 op de 12 mensen dagelijks hinder van slechthorendheid of doofheid.

Lef om soloapparatuur te gaan gebruiken.

Mieke is 50 jaar. Vanaf haar 35 e jaar is haar gehoor steeds iets achteruit gegaan. Ze is slechthorend. In het één op één contact kon ze mensen nog verstaan, maar in gezelschap trok ze zich meer terug. Inmiddels heeft ze hoortoestellen en er kwamen mogelijkheden bij. Ze kan via de ringleiding de spreker beter horen en ze maakt gebruik van solo apparatuur. Dan houdt ze een microfoon voor haar gesprekspartner en kan ze in geroezemoes toch spraak verstaan. “Soms schrikken mensen van de microfoon, maar als ik het uitleg dan zijn mensen wel bereid om in de microfoon te spreken. Ik durf gelukkig meer voor mezelf op te komen.”

Lef om door te gaan en een nieuwe weg in te slaan.

Raymond is plotsdoof. Van het ene op het andere moment is zijn gehoor weggevallen. Het is een groot verlies om niet te kunnen horen. Hij voelt zich onveilig in het verkeer. Communiceren is opeens niet meer vanzelfsprekend. Zijn totale leven staat op zijn kop, ook dat van zijn gezin. Hij heeft inmiddels een operatie ondergaan en maakt gebruik van een cochleair implantaat. Een CI (Cochleair Implantaat) is een elektronisch toestel dat aan zeer slechthorende en dove mensen de mogelijkheid biedt weer iets te horen. “Mijn CI is een hulpmiddel en het is een verrijking om in mijn dagelijks leven weer iets te kunnen horen”

Lef om voor jezelf op te komen en DOOF te zijn.

Doven lopen thuis, op school en op het werk altijd tegen communicatieproblemen aan. Bovendien komen doven veel onbegrip over hun doofheid tegen. Zo kunnen doven makkelijk in een isolement terecht komen. Daarom zoeken doven elkaar in hun vrije tijd vaak op.

Ook in de kerk zoeken doven naar ontmoetingsmogelijkheden onder elkaar. De dove jongeren gaan naar landelijke activiteiten voor dove jongeren, dan voelen zij zich niet beperkt.

Vanwege de hechte gemeenschap, de gebarentaal en de gebruiken van doven, spreekt men van Dovenscultuur. De laatste jaren worden doven zich steeds meer bewust van hun mogelijkheden. Er zijn meer dove bestuursleden bij het dovenpastoraat en er is een gebarentaalkerk. Een goede zaak, want vooral doven kunnen andere doven aanspreken.

Lef om over kerkmuren heen te kijken en samen te werken.

Al tientallen jaren is er de interkerkelijke samenwerking in het dovenpastoraat. Het dovenpastoraat is opgericht door de drie kerken in Nederland. Hervormd, Christelijk gereformeerd en gereformeerd. Inmiddels werkt de Nederlands gereformeerde kerk mee en is er verdergaande samenwerking met de Vrijgemaakte kerk. Verder wordt er voor de jeugd ook samengewerkt met de evangelische christenen in de organisatie van jeugdactiviteiten.

Veel gezinnen moeten keuzes maken. Dove ouders met horende kinderen. Horende ouders met een doof kind, horende broertjes en zusjes. Voor de dove kerkleden is het prettig om regelmatig naar aparte diensten te gaan, maar voor de horende gezinsleden is het ook fijn om in hun eigen omgeving

contacten op te bouwen. Tegenwoordig is er met de tolkvoorziening en de beamer veel mogelijk in de gewone kerkdienst. Maar voor veel dove mensen, die op jonge leeftijd doof geworden zijn, is Nederlands hun tweede taal en is begrijpend lezen niet makkelijk. Doven lopen daarom vaak een informatieachterstand op en vinden het heerlijk om met doven onderling te zijn of een aangepaste preek te krijgen.

Lef om een dove of slechthorend medemens aan te spreken en contact te maken.

Twee jonge mannen reisden iedere zondagavond naar hun studentenstad. Toen bleek dat de ene doof was, pakte de ander zijn laptop uit zijn tas en al typend ontstond er een gesprek. Wekelijks ging dit zo door. Het gesprek ging over de zondagsbesteding, over naar de kerk gaan, over geloof enz.

Een oudere dove vrouw wilde graag meedoen met een bijbelstudiegroep, maar ze haakte na een paar keer toch af. Met liplezen kun je maar maximaal 40 procent aan de buitenkant zien, de rest moet je raden. Ze bespraken het met elkaar. Als oplossing is de groep gesplitst. Deze dove vrouw is samen met nog drie andere vrouwen jarenlang bij elkaar gekomen voor een Bijbelstudie. Schriftelijk maakten ze de voorbereiding en als ze bij elkaar waren, gaven ze de schriften aan elkaar door en op een rustige manier bespraken ze de zaken.

Tegenwoordig zou je een schrijftolk in kunnen zetten bij een Bijbelstudiegroep of een gebarentaal tolk als de dove gebarentaal kent.

Een doof kind wordt gevraagd om mee te doen met de club. Er wordt een tolk gebarentaal ingeschakeld en het verloopt goed. Zeker kinderclubs verlopen meestal goed. Vaak is er dan nog een duidelijk programma en zijn er spelactiviteiten. In de puberteit haken dove- of slechthorende jongeren vaker af omdat dan het informele contact steeds belangrijker wordt.

Lef om niet beperkend te zijn.

Als een kerkelijke gemeente voorzieningen inzet is meedoen met de kerkdienst mogelijk. Hopelijk blijft het voorzieningenniveau op peil met de komende veranderingen via de WMO. De tolkvoorziening is nog maar sinds tien jaar goed georganiseerd in Nederland.

Een voorbeeld vanuit mijn eigen ervaring. Een gemeentelid bood aan om een taak op zich te nemen. Ze zei: "We gaan naar een nieuw kerkgebouw en dan is het belangrijk dat alles voor de doven goed geregeld wordt. Ik wil me daar voor inzetten, want dat moet je als moeder niet allemaal zelf moeten regelen". Het werd allemaal goed geregeld. De tolk kreeg een vaste plek in de kerk, met een beeldscherm waarop ze dezelfde tekst als op de beamer te zien krijgt. Er werd een Beam team opgericht, bestaande uit mensen die wekelijks een PowerPoint maken. Ook wijzen deze mensen tijdens de dienst de tekst met de cursor bij, zodat de doven zien waar we zijn met zingen. Wekelijks werd er een tolk geregeld. Het mooie was dat ik een ander taak in de gemeente op me kon nemen, zo had ik nieuwe contacten en was ik niet altijd met de doofheid van mijn kinderen bezig. Ik had het gevoel dat ik mijn vleugels weer een beetje uit kon slaan.

Ik hoop dat u uit onze ervaringen ook punten kunt halen die van belang zijn voor mensen met andere handicaps. Voor ons was het altijd belangrijk dat mensen luisterden naar ons verhaal, vragen stelden, ons bemoedigden om hulpmiddelen in te zetten en mee te doen.

Hartelijke dank!

Corien Brokking

Verdere informatie

<http://www.dovenpastoraat.nl/>

<http://www.gkv.nl/organisatie/deputaatschappen/pastorale-zorg-doven>

Algemene informatie bij de vereniging voor slechthorenden, bij de stichting plotsdoven en bij het dovenschap.

